

Streszczenie pracy

Motywy wyboru tej tematyki badawczej były moje zawodowe zainteresowania nauczycielem, w tym nauczycielem ucznia zdolnego, wzmocnione możliwościami bezpośredniego odnoszenia efektów rozpoznawania sytuacji krajowej do reform w tym obszarze oświaty wprowadzanych w innych krajach europejskich, między innymi w Niemczech. Zachęcają także do tego działania międzynarodowych sieci i stowarzyszeń skupionych w Unii Europejskiej. Kierując się powyższymi przesłankami postanowiłam podjąć badania jakościowe ukazujące wewnętrzny świat możliwości zmiany *status quo* w obszarze kształcenia uczniów zdolnych za sprawą nauczycieli pracujących w „zwykłych” szkołach publicznych. Do badań wybrałam teorię i metodę według Fritza Schütze’go. W pracy podjęłam się analizy biograficznej doświadczenia i wspomnień nauczyciela/i uczniów zdolnych w szkołach podstawowych i w liceach ogólnokształcących. Stosując metodę Fritza Schütze’go uzyskałam opowieść o rozwoju kariery edukacyjnej w ujęciu biograficznym, oddającej tak w wymiarze czasowym jak i jednostkowym, koherencję między rodziną, edukacją, pracą zawodową oraz polityką oświatową wpisywaną w szersze procesy społeczne. Praca składa się z dwóch części: teoretycznej i empirycznej. Pierwsza składa się z trzech rozdziałów o charakterze teoretycznych ram badań własnych. Część empiryczna obejmuje trzy rozdziały, podsumowanie w postaci zarysu jednostkowej teorii badanego fenomenu. W rozdziale czwartym zaprezentowałam metodologiczne podstawy badań własnych. Uzasadniłam w nim przyjęte podejście, sprecyzowałam cel i przedmiot badań, scharakteryzowałam teorię i metodę wywiadu biograficzno-narracyjnego według Fritza Schütze’go. Opisałam procedurę postępowania w zakresie gromadzenia i analizy danych oraz dobór próby badawczej. Ten rodzaj sprawozdania zakończyłam przedstawieniem organizacji i przebiegu badań. W rozdziale piątym zawarłam wyniki analiz podłużnych dokonanych w konwencji Fritza Schütze’go (tzw. analiza wzorów sekwencji). Stanowiły one punkt wyjścia i treść do analiz drugiego poziomu, tzw. poprzecznych, opisanych w rozdziale szóstym, ujawniających dynamikę zmian w obrębie poszczególnych segmentów aktywności podmiotów: życia rodzinnego, edukacji własnej, pracy zawodowej. Całość tych analiz zamyka próba typologii portretów/wzorów sekwencji zawarta w Podsumowaniu.